

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremlerinin üzerinden 21 ay geçmiştir. Depremlerde sadece konutlar değil, birçok işyerleri de yıkıma uğramış, yıkılmayanlarsa ya orta hasarlı ya ağır hasarlı birçoğu kullanılamaz duruma gelmiştir.

Malatya'da 27 bin 500 bağımsız iş yeri deprem sonrası kullanılamaz hale gelmiştir. Halen 3 bin 500 esnafımız konteynerlerde ticaretini sürdürmeye çalışmaktadır. Aynı durum diğer deprem bölgesi şehirlerde de devam etmektedir.

Deprem bölgelerinde konut inşası, yerinde dönüşüm, rezerv alan ve işyerleriyle ilgili maalesef çok ciddi sıkıntılar devam etmektedir. Hala şehirlerde yıkımlar ve enkaz kaldırma çalışmaları devam etmektedir.

Bu şartlar altında, Malatya, Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Gaziantep İlinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerindeki mükellefler için mücbir sebep hali 30 Kasım'da sona erdirilmiştir. Deprem bölgesi için özel SGK ve vergi teşvikleri beklerken mücbir sebep süresinin bitirilmesi bölgeye ikinci deprem yaşatacaktır. Mücbir sebep ilan edilen şehirlerde henüz tek bir esnafa kalıcı işyeri teslim edilebilmiş değildir. Depremler devam ederken, yıkımlar devam ederken, inşaatlar devam ederken, Mücbir Sebep sona erdirilmesi kabul edilemez.

Evini, işyerini kaybeden esnaf, büyük bir mali kayba uğramış, aynı zamanda yanında çalıştırdığı nitelikli personel de deprem nedeniyle göç etmiştir. İşyerleri bu bakımdan ciddi bir iş ve üretim kaybına uğramıştır. Özellikle Malatya gibi, depremde büyük yıkıma uğrayan illerde ticari faaliyetler ciddi şekilde gerilemiş durumdadır.

Hem yıkılan işyerleri, hem de şehir dışına göç eden nüfustan dolayı ticaret hacminin küçülmesi, işyerlerini yasal yükümlülüklerini dahi ödeyemeyecek hale getirmiş durumdadır. Esnafın vergisini bağ-kurunu ödemeye değil, satacak malı yerine koyacak parası kalmamıştır.

Depremden 1. Derecede etkilenen, Malatya gibi Adıyaman gibi, Hatay, Gaziantep Kahramanmaraş gibi şehirlerde ticari hayatın "normalleşme" si daha uzun yıllar alacaktır.

Mücbir sebep sona ererse ertelenen vergi ve SGK borçları dağ gibi işverenlerin önüne çıkacak, tüm deprem illerinde bu borçları ödemeye esnafın da işverenin de gücü yetmeyecektir. 21 Metrekarelik konteynerde kazanılan parayla birikmiş borçları ödemek imkansızdır.

2023 yılı iller bazında merkezi yönetim bütçe gelir ve giderlerinin karşılaştırmasına bakıldığında, **4 ilin bütçedeki tahsilat payı toplamı yüzde 1,1**'dir. Büyük devlet için bütçeli gelirlerini yüzde 1 lik kısmı çok önemli bir rakam değildir. Bu gerçeklik ortadayken ısrarla mücbir sebebin sona erdirilmek istenmesi bölge illerinde ciddi rahatsızlık yaratmaktadır.

Nitelikli ve sermaye birikimi olanlar şehri terk ederken, yerini niteliksiz ve birikimsiz insanlar almaktadır. Bu tablo bile başlı başına şehirlerin sadece bina yaparak değil, ticari, eğitim, sağlık gibi alanlarla da ayağa bir an önce kaldırılması gerektiğinin göstergesidir.

2011 yılında Van'da meydana gelen depremde 644 vatandaşımız hayatını kaybederken, 6 Şubat'taki depremde 11 ilde 53 bin yurttaşımız hayatını kaybetmiştir. Van'da mücbir sebep hali 5 yıl sürerken 11 ili etkileyen bir afetin etkilerinin 1,5 yılda bitmesi mümkün değildir.

Mücbir sebep halinin, 30 Kasım'dan sonra en az 2 yıl olmak üzere uzatılması ve şehirler tam anlamıyla ayağa kalkana kadar devam etmesi gereklidir. Mücbir sebep hali süresince biriken vergi ve SGK prim borçları için teminatsız yapılandırma imkanı sağlanmalıdır.

Olağan dönemler için yayınlanmış yasa ve yönetmeliklerin, asrın felaketi diye adlandırılan 6 Şubat depreminin yarattığı sıkıntıları gidermesi beklenemez. Deprem ile birlikte yeni sosyal, kültürel ve ekonomik sorunlar ve sıkıntılar ortaya çıkmıştır. Bölgenin ihtiyacına dönük yasa ve yönetmelikler acilen yayınlanmalıdır.

Ödeme yükümlülüklerinin ötelenmesi de tek başına yeterli değildir.

- Deprem bölgesinde faaliyette bulunan tüm işyerleri için Şubat 2023 tarihinden mücbir sebep halinin sona erdiği tarihe kadar sigorta prim teşviki verilmelidir.
- Damga Vergisi, Emlak Vergisi, MTV, ÇTV, Harç, Ücret vb. Mali Yükümlülükler belli bir süre alınmamalı veya indirimli uygulanmalıdır.
- Deprem İllerinde bulunan Gelir ve Kurumlar Vergisi Mükellefleri İçin Vergi Oranları indirimli uygulanmalıdır.
- Başta Malatya olmak üzere bölgenin tekrar ayağa kalkabilmesi için depremden etkilenen iller 6306 Sayılı kanun kapsamında afet bölgesi ilan edilmelidir.

6 Şubat depremlerinin ardından Malatya, Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Gaziantep İlinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerindeki mükellefler için ilan edilen ve 30 Kasımda sona eren 'mücbir sebep halinin' bu yerleşim yerlerinde devam edip etmediğinin tespiti, bölgede ekonomik anlamda yaşanan sorunlar ve çözüm yollarının ortaya konulması amacıyla Anayasamızın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince meclis araştırma komisyonu kurulmasını arz ve talep ederiz.

Veli AĞBABA

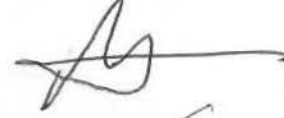
Malatya Milletvekili

1	Servet Mullaoglu	Hatay M.V.	
2	Av. Dr. M. Serem TANRIKULU	Diyarbakir M.V.	
3	Medine İLHAN	Kurzelet M.V.	
4	Tahsin BEKAL	Yarova M.V.	
5	Aylin Yanar	Ankara M.V.	
6	Özge Eder İNCE	Antalya M.V.	
7	Ercan Karakoc	Ardahan M.V.	
8	Cevdet AKAY	KARABÜK	
9	Pölaymen Balbul	Aydın	
10	Turan Tarhan ÖZER	İstanbul	
11	Asu Baraklı	Bartın M.V.	
12	ULCAŞ KARASU	Sivas M.V.	
13	Mehmet GÜZELMANIR	HATAY M.V.	
14	Gizem ÖZCAN	Muğla M.V.	
15	Orhan SARIBAL	Bursa M.V.	
16	Murat BAKAN	İzmir M.V.	M.Bakan.
17	Cemal ENGİNYURT	İstanbul M.V.	
18	Seyit Torun	Ordu M.V.	
19	Mahir POLAT	İzmir M.V.	
20	Rifat T. NALBAĞOĞLU	İzmir M.V.	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Malatya Milletvekili Veli AĞBABA'nın 03.12.2024 tarihli ve 952 Grup sayılı
Meclis Araştırma Önergesine katılıyorum.

Orhan Sarıbal
Bursa MV.